

II

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covid-19

(2020/C 112 I/01)

1. UVOD

1. Komisija je 19. ožujka 2020. donijela Komunikaciju „Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covid-19”⁽¹⁾ („privremeni okvir”), u kojoj su, među ostalim, utvrđene mogućnosti koje države članice imaju na temelju pravila Unije za osiguravanje likvidnosti i pristupa financiranju poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima („MSP-ovi”), koja se u ovom razdoblju suočavaju s iznenadnim manjkom likvidnosti, kako bi im se omogućio opravak od trenutačne situacije. Cilj je utvrditi okvir koji državama članicama omogućuje da podupru poduzetnike koji su u teškoćama zbog aktualne pandemije bolesti COVID-19, a istodobno zadržati cjelovitost unutarnjeg tržišta EU-a i osigurati jednake uvjete tržišnog natjecanja.
2. Ciljanom i proporcionalnom kontrolom državnih potpora u Uniji osigurava se učinkovitost nacionalnih mjera potpore u smislu pomoći pogođenim poduzetnicima za vrijeme pandemije bolesti COVID-19, ali im se omogućuje i oporavak nakon sadašnje krize, imajući na umu važnost ostvarivanja usporedne zelene i digitalne tranzicije u skladu s Unijinim ciljevima.
3. Svrha je ove Komunikacije utvrditi dodatne privremene mjere državne potpore koje Komisija smatra spojivima na temelju članka 107. stavka 3. UFEU-a u kontekstu pandemije bolesti COVID-19.
4. Komisija smatra da je, uz osiguravanje likvidnosti i pristupa financiranju, nužno olakšati istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19 te poduprijeti izgradnju i nadogradnju objekata za ispitivanje proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 i uspostavu dodatnih kapaciteta za proizvodnju proizvoda potrebnih za odgovor na pandemiju. To uključuje relevantne lijekove (uključujući cjepiva) i terapijska sredstva, njihove međuproizvode, aktivne farmaceutske sastojke i sirovine; medicinske proizvode, bolničku i medicinsku opremu (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebne sirovine; dezinfekcijska sredstva, njihove međuproizvode i kemijske sirovine potrebne za njihovu proizvodnju te alate za prikupljanje i obradu podataka.
5. Nadalje, u trenutačnim je okolnostima od ključne važnosti očuvati radna mjesta. Odgode plaćanja poreza i doprinosa za socijalno osiguranje mogu biti korisno sredstvo za smanjenje ograničenja likvidnosti poduzetnika i očuvanje radnih mjesta. Ako se takve odgode primjenjuju na cijelo gospodarstvo, izvan su opsega kontrole državnih potpora. Ako se takvim odgodama poduzetnicima daje selektivna prednost, do čega može doći ako su ograničene na određene sektore (npr. promet, turizam, zdravstvo), regije ili vrste poduzetnika, čine potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

⁽¹⁾ Komunikacija Komisije od 19. ožujka 2020., C(2020)1863, (SL C 091I 20.3.2020., str.1).

6. Isto tako, radi očuvanja radnih mjesta države članice mogu predvidjeti doprinos troškovima poduzetnika za plaće, koji bi u protivnom zbog pandemije bolesti COVID-19 bili primorani otpuštati zaposlenike. Ako se takvi programi potpore primjenjuju na cijelo gospodarstvo, izvan su opsega kontrole državnih potpora. Ako su ograničeni, npr. na određene sektore (npr. promet, turizam, zdravstvo), regije ili vrste poduzetnika, čine potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
7. Komisija pozdravlja mjere država članica za povećanje fleksigurnosti i izbjegavanje masovnih otpuštanja. Programi privremenog otpuštanja koji se primjenjuju općenito i čiji je cilj zaposlenicima osigurati potpunu ili djelomičnu kompenzaciju za gubitak primanja dok su privremeno nezaposleni obično ne bi bili selektivni.
8. Nadalje, primjena privremenog okvira pokazala je da je potrebno dodatno objasniti i izmijeniti određene odredbe, posebno u odjeljcima 3.1., 3.2., 3.3. i 3.5.

2. IZMJENE PRIVREMENOG OKVIRA

9. Sljedeće izmjene privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covid-19 stupit će na snagu 3. travnja 2020.

10. Umeće se točka 16.a:

„16.a Nadalje, Komisija smatra da je, uz mjere potpore koje su dopuštene na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a i postojeće mogućnosti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, nužno ubrzati istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19, poduprijeti infrastrukture za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na industrijsku razinu potrebne za razvoj proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 te poduprijeti proizvodnju proizvoda potrebnih za odgovor na pandemiju. Stoga se ovom Komunikacijom utvrđuju uvjeti pod kojima će Komisija takve mjere smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Komisija je uzela u obzir zajednički cilj koji se nastoji postići takvim mjerama potpore i njihove pozitivne učinke u smislu rješavanja aktualne zdravstvene krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 u odnosu na moguće negativne učinke takvih mjera na unutarnje tržište.”

11. Točka 20. zamjenjuje se sljedećim:

„20. Sve potpore iz različitih odjeljaka ove Komunikacije mogu se međusobno zbrajati osim sljedećih:

- a. potpora dodijeljena u skladu s odjeljkom 3.2. i potpora dodijeljena u skladu s odjeljkom 3.3, ako se potpore dodjeljuju za isti temeljni zajam i ukupni iznos zajma po poduzetniku prelazi gornje granice utvrđene u točki 25. podtočki (d) ili točki 27. podtočki (d) ove Komunikacije; i
- b. potpore dodijeljene u skladu s odjeljcima 3.6., 3.7. i 3.8., ako se potpore odnose na iste prihvatljive troškove (^(?)).“

(^(?)) Pod uvjetom da se poštuju pravila utvrđena Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću) i pravila utvrđena različitim uredbama o *de minimis* potporama, privremene mjere potpore iz ove Komunikacije mogu se zbrajati u skladu s pravilima o zbrajanju utvrđenima u Uredbi o općem skupnom izuzeću i u različitim uredbama o *de minimis* potporama, odnosno Uredbi Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.), Uredbi Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013., str. 9.), Uredbi Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str. 45.) i Uredbi Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. travnja 2012. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na potpore *de minimis* koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (SL L 114, 26.4.2012., str. 8.).

12. Uvodni stavak točke 22. i njezine podtočke a. i c. zamjenjuju se sljedećim:

„22. Komisija će takvu državnu potporu smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti (posebne odredbe za primarne poljoprivredne sektore i sektore ribarstva i akvakulture utvrđene su u točki 23.):

a. ukupni iznos potpore ne prelazi 800 000 EUR po poduzetniku. Potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 800 000 EUR po poduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;”

„c. potpora se ne može dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću ⁽³⁾) na dan 31. prosinca 2019.”

13. Točka 23. zamjenjuje se sljedećim:

„23. Odstupajući od točke 22. podtočke (a), na potpore koje se dodjeljuju poduzetnicima u sektoru poljoprivrede te sektoru ribarstva i akvakulture, uz uvjete iz točke 22. podtočaka od (b) do (e), primjenjuju se sljedeći posebni uvjeti:

a. ukupna potpora ne prelazi 120 000 EUR po poduzetniku koji djeluje u sektoru ribarstva i akvakulture ⁽⁴⁾ ili 100 000 EUR po poduzetniku koji djeluje u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje ⁽⁵⁾; potpora se može dodijeliti u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica i povoljnijih uvjeta plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jamstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uvjetom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 120 000 EUR ili 100 000 EUR po poduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;

b. iznos potpore poduzetnicima koji djeluju u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje ne smije se utvrđivati na temelju cijene ili količine proizvoda stavljenih na tržište;

c. potpora poduzetnicima koji djeluju u sektoru ribarstva i akvakulture ne odnosi se ni na jednu od kategorija potpora iz članka 1. stavka 1. točaka od (a) do (k) Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014 ⁽⁶⁾.”

14. Dodaje se sljedeća točka 23.a:

„23.a Ako poduzetnik djeluje u više sektora na koje se u skladu s točkom 22. podtočkom (a) i točkom 23. podtočkom (a) primjenjuju različiti maksimalni iznosi, dotična država članica odgovarajućim sredstvima, na primjer razdvajanjem računa, osigurava da se za svaku od tih djelatnosti poštuje odgovarajuća gornja granica.”

15. Točka 25. zamjenjuje se sljedećim:

„25. Komisija će državnu potporu dodijeljenu u obliku novih državnih jamstava za pojedinačne zajmove kao odgovor na izbijanje pandemije bolesti COVID-19 smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. premije za jamstvo utvrđene su za pojedinačne zajmove na najnižoj razini, koja se postupno povećava kako se povećava trajanje zajma pokrivenog jamstvom, kako je navedeno u sljedećoj tablici:

Vrsta korisnika	Za prvu godinu	Od druge do treće godine	Od četvrte do šeste godine
MSP-ovi	25 baznih bodova	50 baznih bodova	100 baznih bodova
Velika poduzeća	50 baznih bodova	100 baznih bodova	200 baznih bodova

⁽³⁾ Kako je definirano u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, (L L 187, 26.6.2014., str. 1). Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „poduzetnika u teškoćama” iz članka 2. točke 18. Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz članka 2. točke 14. Uredbe (EU) br. 702/2014 i članka 3. točke 5. Uredbe 1388/2014.

⁽⁴⁾ Kako je definirano u članku 2. stavku 1. Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture, (SL L 190, 28.6.2014., str. 45).

⁽⁵⁾ Svi proizvodi navedeni u Prilogu I. UFEU-u uz iznimku proizvoda iz sektora ribarstva i akvakulture.

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture, (SL L 190, 28.6.2014., str. 45).

- b. kao alternativno rješenje države članice mogu, na temelju gornje tablice, prijaviti programe u kojima trajanje jamstva, premije za jamstvo i pokriće jamstva mogu biti prilagođeni za svaku glavnice temeljnog pojedinačnog zajma, primjerice manjim pokrićem jamstva moglo bi se kompenzirati dulje trajanje ili omogućiti niže premije jamstva; tijekom cijelog trajanja jamstva može primjenjivati jedinstvena premija ako je veća od minimalnih premija za prvu godinu utvrđenih u prethodnoj tablici za svaku vrstu korisnika, kako su prilagođene u skladu s trajanjem i pokrićem jamstva iz ovog stavka;
- c. jamstvo je odobreno najkasnije 31. prosinca 2020.;
- d. za zajmove s rokom dospeljeća nakon 31. prosinca 2020., ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:
- dvostruke godišnje rashode korisnika za plaće (uključujući doprinose za socijalno osiguranje i trošak osoblja zaposlenog na lokaciji poduzetnika, ali formalno na platnoj listi podugovaratelja) za 2019. ili za zadnju dostupnu godinu. U slučaju poduzetnika osnovanih 1. siječnja 2019. ili nakon tog datuma, maksimalni iznos zajma ne smije biti veći od procijenjenih godišnjih rashoda za plaće za prve dvije godine poslovanja ili
 - 25 % ukupnog prometa korisnika u 2019.; ili
 - uz odgovarajuće obrazloženje i na temelju izjave korisnika o njegovim potrebama za likvidnošću ⁽⁷⁾, iznos zajma može se povećati da se pokriju potrebe za likvidnošću tijekom 18 mjeseci od trenutka dodjele za MSP-ove i tijekom 12 mjeseci od trenutka dodjele za velika poduzeća;
- e. za zajmove s rokom dospeljeća do 31. prosinca 2020. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz točke 25. podtočke (d) uz odgovarajuće obrazloženje i pod uvjetom da je zadržana proporcionalnost potpore;
- f. trajanje jamstva ograničeno je na najviše šest godina, osim ako je prilagođeno u skladu s točkom 25. podtočkom (b), i državno jamstvo ne prelazi:
- 90 % glavnice pojedinačnog zajma ako gubitke proporcionalno i pod istim uvjetima snose kreditna institucija i država ili
 - 35 % glavnice pojedinačnog zajma ako se gubici najprije pripisuju državi i tek poslije kreditnoj instituciji (tj. jamstvo za prvi gubitak); i
 - u oba navedena slučaja, ako se iznos zajma s vremenom smanjuje, na primjer zato što je počela otplata zajma, iznos pokriven jamstvom mora se proporcionalno smanjivati;
- g. jamstvo se odnosi na zajmove za ulaganja i/ili zajmove za obrtni kapital;
- h. jamstvo se ne smije dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću ⁽⁸⁾) na dan 31. prosinca 2019.”

16. Točka 27. zamjenjuje se sljedećim:

„27. Komisija će državnu potporu dodijeljenu u obliku subvencija za zajmove javnog sektora kao odgovor na izbijanje pandemije bolesti COVID-19 smatrati spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. zajmovi se mogu odobravati po sniženim kamatnim stopama koje su barem jednake osnovnoj stopi (jednogodišnji IBOR ili ekvivalentna vrijednost koju objavi Komisija ⁽⁹⁾) koja se primjenjivala 1. siječnja 2020. uvećanoj za marže za kreditni rizik kako je utvrđeno u tablici u nastavku:

Vrsta korisnika	Marža za kreditni rizik za prvu godinu	Marža za kreditni rizik od druge do treće godine	Marža za kreditni rizik od četvrte do šeste godine
MSP-ovi	25 baznih bodova ⁽¹⁰⁾	50 baznih bodova ⁽¹¹⁾	100 baznih bodova
Velika poduzeća	50 baznih bodova	100 baznih bodova	200 baznih bodova

⁽⁷⁾ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

⁽⁸⁾ Kako je definirano u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014., str. 1).

⁽⁹⁾ Osnovne stope izračunane u skladu s Komunikacijom Komisije o reviziji metode za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008., str. 6) i objavljene na internetskim stranicama Glavne uprave za tržišno natjecanje na https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽¹⁰⁾ Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže za kreditni rizik) trebala bi iznositi najmanje 10 baznih bodova godišnje.

⁽¹¹⁾ Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže za kreditni rizik) trebala bi iznositi najmanje 10 baznih bodova godišnje.

- b. kao alternativno rješenje države članice mogu, na temelju gornje tablice, prijaviti programe u kojima rok dospelja zajma i razina marži za kreditni rizik mogu biti prilagođeni, npr. tijekom cijelog trajanja zajma može se primjenjivati jedinstvena marža za kreditni rizik ako je veća od minimalne marže za kreditni rizik za prvu godinu za svaku vrstu korisnika, kako je prilagođena u skladu s rokom dospelja zajma iz ovog stavka ⁽¹²⁾;
- c. ugovori o zajmu potpisani su najkasnije 31. prosinca 2020. i ograničeni na maksimalno šest godina, osim ako su prilagođeni u skladu s točkom 27. podtočkom (b);
- d. za zajmove s rokom dospelja nakon 31. prosinca 2020., ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:
 - i. dvostruke godišnje rashode korisnika za plaće (uključujući doprinose za socijalno osiguranje i trošak osoblja zaposlenog na lokaciji poduzetnika, ali formalno na platnoj listi podugovaratelja) za 2019. ili za zadnju dostupnu godinu. U slučaju poduzetnika osnovanih 1. siječnja 2019. ili nakon tog datuma, maksimalni iznos zajma ne smije biti veći od procijenjenog godišnjeg iznosa plaće za prve dvije godine poslovanja; ili
 - ii. 25 % ukupnog prometa korisnika u 2019.; ili
 - iii. uz odgovarajuće obrazloženje i na temelju izjave korisnika o njegovim potrebama za likvidnošću ⁽¹³⁾, iznos zajma može se povećati da se pokriju potrebe za likvidnošću tijekom 18 mjeseci od trenutka dodjele za MSP-ove i tijekom 12 mjeseci od trenutka dodjele za velika poduzeća;
- e. za zajmove s rokom dospelja do 31. prosinca 2020. iznos glavnice po korisniku može biti veći od onog iz točke 27. podtočke (d) uz odgovarajuće obrazloženje i pod uvjetom da je zadržana proporcionalnost potpore;
- f. zajam se odobrava za ulaganja i/ili za obrtni kapital;
- g. zajam ne smije dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću ⁽¹⁴⁾) na dan 31. prosinca 2019.”

17. Odjeljak 3.5. zamjenjuje se sljedećim:

„Odjeljak 3.5.: Kratkoročno osiguranje izvoznih kredita

32. U Komunikaciji Komisije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita utvrđeno je da se utrživi rizici ne pokrivaju osiguranjem izvoznih kredita uz potporu država članica. Zbog aktualne pandemije bolesti COVID-19 i nakon što je provela javno savjetovanje o dostupnosti kratkoročnog osiguranja izvoznih kredita za izvoz u sve države koje se trenutačno smatraju državama s utrživim rizicima, Komisija je utvrdila da je kapacitet privatnog osiguranja za kratkoročne izvozne kredite općenito nedostatan i da je pokriće za utržive rizike privremeno nedostupno.

33. U tom kontekstu Komisija smatra da su svi komercijalni i politički rizici povezani s izvozom u države navedene na popisu u Prilogu Komunikaciji Komisije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita privremeno neutrživi do 31. prosinca 2020. ⁽¹⁵⁾”

18. Umeće se sljedeći odjeljak:

„Odjeljak 3.6. Potpora za istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19

34. Uz postojeće mogućnosti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a nužno je olakšati istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19 radi suočavanja s aktualnom zdravstvenom krizom.

⁽¹²⁾ Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže za kreditni rizik) trebala bi iznositi najmanje 10 baznih bodova godišnje.

⁽¹³⁾ Potrebe za likvidnošću mogu uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

⁽¹⁴⁾ Kako je definirano u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014., str. 1).

⁽¹⁵⁾ Komunikacija Komisije o izmjeni Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita, C(2020)2044 final od 27. ožujka 2020., (SL C 1011, 28.3.2020., str. 1).

35. Komisija će potpore za projekte istraživanja i razvoja u području bolesti COVID-19 i drugim područjima bitnima za suzbijanje širenja virusa ⁽¹⁶⁾, uključujući projekte povezane s bolesti COVID-19 koji su dobili oznaku kvalitete „pečat izvrsnosti” u okviru instrumenta za MSP-ove programa Obzor 2020. smatrati spojivima s unutarnjem tržištem, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- a. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, povratnih predujmova ili poreznih olakšica najkasnije 31. prosinca 2020.;
- b. za projekte istraživanja i razvoja započete nakon 1. veljače 2020. ili za projekte povezane s bolesti COVID-19 koji su dobili pečat izvrsnosti smatra se da potpora ima učinak poticaja; za projekte započete prije 1. veljače 2020. smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je potrebna za ubrzavanje projekta ili proširenje njegova opsega. U tim su slučajevima za potporu prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzavanjem projekta ili proširenjem njegova opsega;
- c. Prihvatljivi troškovi mogu se odnositi na sve troškove koji su potrebni za projekt istraživanja i razvoja tijekom njegova trajanja, uključujući, među ostalim, troškove osoblja, troškove za digitalnu i računalnu opremu, za dijagnostičke alate, za alate za prikupljanje i obradu podataka, za usluge istraživanja i razvoja, za pretklinička i klinička ispitivanja (faze ispitivanja I.–IV.), za stjecanje, potvrđivanje i zaštitu патената i druge nematerijalne imovine te troškove dobivanja ocjena sukladnosti i/ili odobrenja potrebnih za stavljanje na tržište novih i poboljšanih cjepiva i lijekova, medicinskih proizvoda, bolničke i medicinske opreme, dezinfekcijskih sredstava i osobne zaštitne opreme; ispitivanja faze IV. prihvatljiva su ako omogućuju daljnji znanstveni ili tehnološki napredak;
- d. intenzitet potpore za svakog korisnika može iznositi 100 % prihvatljivih troškova za temeljno istraživanje i ne više od 80 % prihvatljivih troškova za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj ⁽¹⁷⁾;
- e. intenzitet potpore za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj može se povećati za 15 postotnih bodova ako dvije ili više država članica podupire taj istraživački projekt ili ako se on provodi u prekograničnoj suradnji s istraživačkim organizacijama ili drugim poduzetnicima;
- f. potpora u okviru ove mjere može se kombinirati s potporom iz drugih izvora za iste prihvatljive troškove ako kombinirana potpora ne prelazi gornje granice određene u točkama (d) i (e);
- g. korisnik potpore obvezuje se na dodjelu neisključivih licencija trećim stranama u EGP-u na temelju nediskriminirajućih tržišnih uvjeta;
- h. potpora se ne može dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću ⁽¹⁸⁾) na dan 31. prosinca 2019.”

19. Umeće se sljedeći odjeljak:

„Odjeljak 3.7. Potpora za ulaganje u izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu

36. Uz postojeće mogućnosti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a nužno je poduprijeti infrastrukture za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu koje doprinose razvoju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19.

37. Komisija će stoga potpore za ulaganje u izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu potrebnih za razvoj, ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu, do prve industrijske primjene prije masovne proizvodnje proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 navedenih u odjeljku 3.8. smatrati spojivima s unutarnjim tržištem ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. potpora se dodjeljuje za izgradnju ili nadogradnju infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu potrebnih za razvoj, ispitivanje i unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu, do prve industrijske primjene prije masovne proizvodnje lijekova bitnih za suzbijanje širenja

⁽¹⁶⁾ Istraživanje u području bolesti COVID-19 i drugim područjima bitnima za suzbijanje širenja virusa uključuje istraživanje koje se odnosi na cjepivo, lijekove i terapijska sredstva, medicinske proizvode, bolničku i medicinsku opremu, dezinfekcijska sredstva te zaštitnu odjeću i opremu, kao i relevantne inovativne procese za učinkovitu proizvodnju potrebnih proizvoda.

⁽¹⁷⁾ Kako je definirano u članku 2. točkama 84., 85. i 86. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014., str. 1).

⁽¹⁸⁾ Kako je definirano u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014., str. 1).

bolesti COVID-19 (uključujući cjepiva) i terapijskih sredstava, njihovih međuproizvoda, aktivnih farmaceutskih sastojaka i sirovina; medicinskih proizvoda, bolničke i medicinske opreme (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebnih sirovina; dezinfekcijskih sredstava, njihovih međuproizvoda i kemijskih sirovina potrebnih za njihovu proizvodnju; te alata za prikupljanje/obradu podataka.

- b. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica ili povratnih predujmova najkasnije 31. prosinca 2020.;
- c. za projekte započete nakon 1. veljače 2020. smatra se da potpora ima učinak poticaja; za projekte započete prije 1. veljače 2020. smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je potrebna za ubrzavanje projekta ili proširenje njegova opsega. U tim su slučajevima za potporu prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzavanjem rada ili proširenjem opsega;
- d. projekt ulaganja dovršava se u roku od šest mjeseci od datuma dodjele potpore. Smatra se da je projekt ulaganja dovršen kada ga kao takvog prihvate nacionalna tijela. U slučaju prekoračenja roka od šest mjeseci za svaki mjesec kašnjenja vraća se 25 % iznosa potpore dodijeljene u obliku izravnih bespovratnih sredstava ili poreznih olakšica, osim ako je kašnjenje uzrokovano čimbenicima izvan kontrole korisnika potpore. Ako se rok ispoštuje, potpore u obliku povratnih predujmova pretvaraju se u bespovratna sredstva; u suprotnom se povratni predujam vraća u jednakim godišnjim obrocima u roku od pet godina od datuma dodjele potpore;
- e. prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja neophodni za uspostavu infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu potrebnih za razvoj proizvoda iz točke (a). Intenzitet potpore ne prelazi 75 % prihvatljivih troškova;
- f. Najveći dopušteni intenzitet potpore u obliku izravnih bespovratnih sredstava ili porezne olakšice može se povećati za dodatnih 15 postotnih bodova ako se ulaganje dovrši u roku od dva mjeseca od datuma dodjele potpore ili datuma početka primjene porezne olakšice ili ako potpora dolazi iz više država članica. Ako se potpora dodjeljuje u obliku povratnog predujma i ulaganje se dovrši u roku od dva mjeseca ili ako potpora dolazi iz više država članica, može se odobriti dodatnih 15 postotnih bodova;
- g. potpora u okviru ove mjere ne kombinira se s drugim potporama za ulaganje za iste prihvatljive troškove;
- h. jamstvo za pokriće gubitaka može se odobriti uz izravna bespovratna sredstva, poreznu olakšicu ili povratni predujam ili kao samostalna mjera potpore. Jamstvo za pokriće gubitaka poduzetniku se izdaje u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva; iznos gubitaka koji je potrebno nadoknaditi utvrđuje se pet godina nakon dovršetka ulaganja. Iznos nadoknade izračunava se kao razlika između zbroja troškova ulaganja, razumne godišnje dobiti od 10 % troškova ulaganja tijekom pet godina i operativnih troškova, s jedne strane, i zbroja iznosa primljenih izravnih bespovratnih sredstava, prihoda ostvarenih tijekom petogodišnjeg razdoblja i konačne vrijednosti projekta, s druge strane.
- i. cijena koja se naplaćuje za usluge koje pruža infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu mora odgovarati tržišnoj cijeni;
- j. pristup infrastrukturama za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 10 % troškova ulaganja može se odobriti povlaštenu pristup pod povoljnijim uvjetima;
- k. potpora se ne može dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću⁽¹⁹⁾) na dan 31. prosinca 2019.”

20. Umeće se sljedeći odjeljak:

„Odjeljak 3.8. Potpora za ulaganje u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19:

38. Uz postojeće mogućnosti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a nužno je olakšati proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19. To obuhvaća: relevantne lijekove (uključujući cjepiva) i terapijska sredstva, njihove međuproizvode, aktivne farmaceutske sastojke i sirovine; medicinske proizvode, bolničku i medicinsku opremu (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebne sirovine; dezinfekcijska sredstva, njihove međuproizvode i kemijske sirovine potrebne za njihovu proizvodnju; alate za prikupljanje/obradu podataka.

⁽¹⁹⁾ Kako je definirano u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014., str. 1).

39. Komisija će potpore za ulaganje u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 smatrati spojivima s unutarnjim tržištem ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. potpora za ulaganje dodjeljuje se za proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19, kao što su lijekovi (uključujući cjepiva) i terapijska sredstva, njihovi međuproizvodi, aktivni farmaceutski sastojci i sirovine; medicinski proizvodi, bolnička i medicinska oprema (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebne sirovine; dezinfekcijska sredstva, njihovi međuproizvodi i kemijske sirovine potrebne za njihovu proizvodnju; alati za prikupljanje/obradu podataka;
- b. potpora se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, poreznih olakšica ili povratnih predujmova najkasnije 31. prosinca 2020.;
- c. za projekte započete nakon 1. veljače 2020. smatra se da potpora ima učinak poticaja; za projekte započete prije 1. veljače 2020. smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je potrebna za ubrzavanje projekta ili proširenje njegova opsega. U tim su slučajevima za potporu prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzavanjem rada ili proširenjem opsega;
- d. projekt ulaganja dovršava se u roku od šest mjeseci od datuma dodjele potpore. Smatra se da je projekt ulaganja dovršen kada ga kao takvog prihvate nacionalna tijela. U slučaju prekoračenja roka od šest mjeseci za svaki mjesec kašnjenja vraća se 25 % iznosa potpore dodijeljene u obliku izravnih bespovratnih sredstava ili poreznih olakšica, osim ako je kašnjenje uzrokovano čimbenicima izvan kontrole korisnika potpore. Ako se rok ispoštuje, potpore u obliku povratnih predujmova pretvaraju se u bespovratna sredstva; u suprotnom se povratni predujam vraća u jednakim godišnjim obrocima u roku od pet godina od datuma dodjele potpore;
- e. prihvatljivi troškovi odnose se na sve troškove ulaganja potrebne za proizvodnju proizvoda iz točke (a) i na troškove pokusnog rada novih proizvodnih postrojenja. Intenzitet potpore ne prelazi 80 % prihvatljivih troškova;
- f. Najveći dopušteni intenzitet potpore u obliku izravnih bespovratnih sredstava ili porezne olakšice može se povećati za dodatnih 15 postotnih bodova ako se ulaganje dovrši u roku od dva mjeseca od datuma dodjele potpore ili datuma početka primjene porezne olakšice ili ako potpora dolazi iz više država članica. Ako se potpora dodjeljuje u obliku povratnog predujma i ulaganje se dovrši u roku od dva mjeseca ili ako potpora dolazi iz više država članica, može se odobriti dodatnih 15 postotnih bodova;
- g. potpora u okviru ove mjere ne kombinira se s drugim potporama za ulaganje za iste prihvatljive troškove;
- h. Jamstvo za pokriće gubitaka može se odobriti uz izravna bespovratna sredstva, poreznu olakšicu ili povratni predujam ili kao samostalna mjera potpore. Jamstvo za pokriće gubitaka poduzetniku se izdaje u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva; iznos gubitaka koji je potrebno nadoknaditi utvrđuje se pet godina nakon dovršetka ulaganja. Iznos nadoknade izračunava se kao razlika između zbroja troškova ulaganja, razumne godišnje dobiti od 10 % troškova ulaganja tijekom pet godina i operativnih troškova, s jedne strane, i zbroja iznosa primljenih izravnih bespovratnih sredstava, prihoda ostvarenih tijekom petogodišnjeg razdoblja i konačne vrijednosti projekta, s druge strane.
- i. potpora se ne može dodijeliti poduzetnicima koji su već bili u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću⁽²⁰⁾) na dan 31. prosinca 2019. "

21. Umeće se sljedeći odjeljak:

„Odjeljak 3.9. Potpora u obliku odgoda plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje

40. Odgode plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje mogu biti korisno sredstvo za smanjenje ograničenja likvidnosti poduzetnika (uključujući samozaposlene osobe) i očuvanje radnih mjesta. Ako se takve odgode primjenjuju općenito i ne stavljaju u povoljniji položaj određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe, nisu obuhvaćene područjem primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a. Ako su ograničene na npr. određene sektore, regije ili vrste poduzetnika, čine potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Kako je definirano u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, (SL L 187, 26.6.2014., str. 1).

⁽²¹⁾ Vidjeti i točku 118. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, C/2016/2946, SL C 262, 19.7.2016., str. 1.–50.

41. Komisija će smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a programe potpore koji se sastoje od privremene odgode plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje koji se primjenjuju na poduzetnike (uključujući samozaposlene osobe) koji su posebno pogođeni pandemijom bolesti COVID-19, na primjer poduzetnike u određenim sektorima i regijama ili poduzetnike određene veličine. To se odnosi i na mjere propisane za porezne obveze i obveze za socijalne doprinose kojima se korisnicima želi olakšati poslovanje u situaciji ograničene likvidnosti, kao što su obročna otplata odgođenih dospjelih poreznih obveza, lakši pristup mjerama plaćanja poreznog duga i odobravanje odgode bez obračuna kamata, obustava naplate poreznog duga i brži povrat poreza. Potpora se dodjeljuje prije 31. prosinca 2020., a krajnji datum primjene odgode nije kasniji od 31. prosinca 2022.”

22. Umeće se sljedeći odjeljak:

„Odjeljak 3.10. Potpora u obliku subvencija za plaće zaposlenika radi izbjegavanja otpuštanja tijekom pandemije bolesti COVID-19

42. Radi očuvanja radnih mjesta države članice mogu predvidjeti doprinos troškovima poduzetnika (uključujući samozaposlene osobe) za plaće, koji bi u protivnom zbog pandemije bolesti COVID-19 bili primorani otpuštati zaposlenike. Ako se takvi programi potpore primjenjuju na cijelo gospodarstvo, izvan su opsega kontrole državnih potpora. Ako se takvim programima poduzetnicima daje selektivna prednost, do čega može doći ako su ograničeni na određene sektore, regije ili vrste poduzetnika, čine potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

43. Ako takve mjere čine potporu, Komisija će ih smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a. cilj je potpore izbjeći otpuštanja tijekom pandemije bolesti COVID-19;
- b. potpora se dodjeljuje u obliku programa za poduzetnike u određenim sektorima i regijama ili poduzetnike određene veličine koji su posebno pogođeni pandemijom bolesti COVID-19;
- c. subvencija za plaće dodjeljuje se tijekom razdoblja od najviše dvanaest mjeseci od podnošenja zahtjeva za potporu, zaposlenicima koji bi u protivnom bili otpušteni zbog prekida ili smanjenja poslovnih aktivnosti uzrokovanog pandemijom bolesti COVID-19 i pod uvjetom da je osoblje čija je plaća subvencionirana u stalnom radnom odnosu tijekom cijelog razdoblja subvencionirana;
- d. mjesečna subvencija za plaće ne prelazi 80 % mjesečne bruto plaće osoblja čija je plaća subvencionirana (uključujući doprinose poslodavca za socijalno osiguranje). Osim toga, države članice mogu, posebno u korist nižih kategorija plaća, obavijestiti o alternativnim metodama izračuna intenziteta potpore, primjerice na temelju nacionalne prosječne plaće ili minimalne plaće, pod uvjetom da je zadržana proporcionalnost potpore;
- e. subvencija za plaće može se kombinirati s drugim opće dostupnim ili selektivnim mjerama potpore zapošljavanju ako kombinirana potpora ne rezultira prekomjernom nadoknadom troškova za plaće dotičnog osoblja. Subvencije za plaće mogu se dodatno kombinirati s odgodom plaćanja poreza i odgodom plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje.”

23. Točka 34. postaje točka 44. i zamjenjuje se sljedećim:

„44. Uz iznimku potpore dodijeljene u skladu s odjeljcima 3.9. i 3.10. države članice dužne su objaviti relevantne informacije ⁽²²⁾ o svakoj pojedinačnoj potpori dodijeljenoj u skladu s ovom Komunikacijom na internetskim stranicama o državnim potporama ili s pomoću IT alata Komisije ⁽²³⁾ u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.”

24. Točke od 35. do 42. postaju točke od 45. do 52.

⁽²²⁾ Riječ je o informacijama propisanim u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014., Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014 i Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. Za povratne predujmove, jamstva, zajmove i druge oblike potpore nominalna vrijednost temeljnog instrumenta može se navesti po korisniku. Za porezne olakšice i povoljnije uvjete plaćanja iznos potpore za pojedinačnu potporu može se navesti u rasponima.

⁽²³⁾ Stranica za javno pretraživanje baze podataka „Transparentnost državnih potpora” omogućuje pristup relevantnim podacima koje su države članice dostavile u skladu s europskim zahtjevima transparentnosti za državne potpore i dostupna je na <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.